

Olivera Vukotić**TRIJUMF EROSA**Aukcijska kuća **Antique art**, 26. 10 – 5. 11. 2006.

I skonska potreba čoveka je da svoje unutarnje biće izrazi kroz umetničko delo. Samim tim i tema koja još od praistorije zaokuplja pažnju umetnika je Erotsko čije je etimološko značenje: veština vođenja ljubavi, nauka o ljubavi i ljubavno pesništvo. Stvaranje sveta, odnosno starozavetne scene u kojima dominantu ulogu imaju figure Adama i Eve, brojne mitološke i alegorijske kompozicije sa grčkim i rimskim bogovima kao glavnim akterima ovih drama, vekovni su nosioci likovne poetizacije Erotike. Brojna remek dela inspirisana su ovom tematikom. Bezbroj puta su reinterpretirana ali vizura nikada nije ista. Istovremeno, ova likovna problematika u delu jednog umetnika često otkriva i njegov likovni senzibilitet koji nameće upravo priroda karaktera ove teme.

Lascivne scene u grčkoj i rimskoj umetnosti su sastavni deo njihove mitološke istorije i samim tim kao takve imaju opravdanje. Enterijeri vila iz Pompeja puni fresaka, mozaika, terakota i mermernih statua odaju počast slastima života.

Sa pojavom hrišćanstva dolazi do recesije ove tematike, sve do renesanse kada Botičeli stvara Rađanje Venere. Za mnoge umetnike s početka 16. veka nije postojala velika razlika između duhovnog i telesnog zanosa. Najčešće opravdanje za ljubavne scene koje pulsiraju čulnim nabojem su mitološke i alegorijske predstave što potvrđuju i najznačajnija dela istorije umetnosti poput Ticijanovih Bahanalija, Rubensovog Vrta ljubavi, Vatovog Ukrčavanje na ostrvo Kiteru, Engrove Odaliske koja odiše čarima priče Hiljadu i jedna noć, Kurbeovog Ateljea i td. Bilo da su u pitanju vitke renesansne figure kod kojih se senzualna ljubav oplemenjuje kroz intelektualnu kontemplaciju dva bića, ili raskošne i monumentalne Mikelandelove aktove, Ticijanove sjajne varijante na temu ženske lepote, Rubensove žene blistavo jedrih tela i čvrstih napetih formi – njihovi oblici deluju puteno i izazovno.

Kulminaciju otpora i protesta zbog rušenja konvencionalnog izaziva Maneov Doručak na Travi (1863). Tema slike kao i neutralni naziv dela donosi konačno oslobađanje od alegorijskih i mitoloških konotacija, što je u tretiranju ove likovne problematike pravi vizuelni manifest umetničke slobode. Sa ovom slikom proklamuje se načelo stvaranja "umetnosti radi umetnosti" što dovodi do različitih likovnih istraživanja.

U toj erupciji metamorfoza koju umetnost 20. veka donosi nastaju neočekivani likovni rezultati čiji se eho može videti na izložbi TRIJUMF EROSA. Zainteresovanost za formalnu jednostavnost, svođenje na ono iskonsko u kome delo postaje jedan bezvremeni simbol oplodavanja, nevin i anoniman – samo je jedan od ovovremenskog otelotvorenja likovne poet-

ike na temu Erotike. To više nisu slike spoljašnjeg sveta, već dela koja imaju svoj unutrašnji svet, izgrađen po drugačijim principima u kojima anatomija čoveka često predstavlja samo "sirovinu" za umetnikovu plodnu maštu. Udovi, poprsja i lica obrađeni su sa suverenom slobodom u kojoj svaki kompozicioni element ima ne samo likovnu već i vizuelnu autonomiju koja zahteva višeslojno iščitavanje dela. U tom semiotičkom razotkrivanju velova Erotike često samo metaforički nazivi kompozicija imaju sponu sa inspiracijom. Pažnju treba skrenuti i na inkorporiranje različitih materijala koji treba da naglase taktilnu dimenziju, princip minimalizma, pop-artovsku obradu motiva ili pak obrađivanje Erotskih oblića kao metafore životnih stavova.

Izložbe radova na temu Erotike, baš kao i Muzeji Erotike u svetu su svakodnevnica. Nasuprot njima izložbe ove vrste kod nas su kurioziteti. Dela sa ovom tematikom, iako su jedan od najčešće interpretiranih motiva i samim tim nezaobilazni deo inventara umetničkih ateljea, uglavnom ostaju daleko od očiju javnosti. Razloge za to možda treba tražiti u činjenici da su dela sa ovom likovnom problematikom, oduvek bila svojevrsni vizuelni manifest slobode za koji jedna sredina treba da pokaže razumevanje.

TRIJUMF EROSA je izložba tematski posvećena Erotici, izložba koja po prvi put na ovim prostorima daje mogućnost da se na jednom mestu vide radovi recetne likovne produkcije koji su realizovani u različitim likovnim disciplinama. Ona je napravljena s ciljem da se ukaze na značaj koji u domaćem likovnom stvaralaštvu imaju dela inspirisana Erotikom. Pasionirana posvećenost s kojom joj umetnici prilaze, a kroz koju često daju svoja vrhunska ostvarenja, pokazuje mesto koje ona kao takva zauzima ne samo u njihovom opusu već i u istoriji umetnosti. Kroz dela autora koji su zastupljeni na ovoj izložbi na najbolji način se reprezentuje domaća likovna scena, a istovremeno i reflektuju aktuelna kretanja u umetnosti. To se prvenstveno može pratiti kroz odbacivanje/prihvatanje tradicije odnosno suočavanje/usvajanje izazova koje savremena umetnička praksa nudi. Ovaj dualizam, koji se kroz neke radove prožima, na izložbi svoju materijalizaciju ima u različitim stilsko-jezičkim orijentacijama. Nezavisno od medija izražavanja i narativno-simboličkog sklopa, prezentovane kompozicije su brižljivo tretirane, tako da nijedan element nije irelevantan već ima svoju jasno artikulisanu likovnu vrednost koja je u službi poetskog izraza.

Sve su to pojavačnosti koje Erotike danas ima u umetnosti a koje se mogu videti na ovoj izložbi. Ova bogata riznica fantazija u kojoj se slavi lepota muškog i ženskog tela i njihov interakcijski odnos razigranoj umetnikovoj mašti oduvek je davala neslućene mogućnosti. Međutim, nezavisno od materijalnog oblića koji ova tema dobija u delu, ne treba zaboraviti da je iluzija osnova svake umetnosti, a samim tim i doživljaja koji posmatrač ima prilikom percepcije dela.